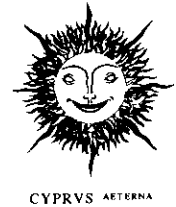

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

Γραφείο Γενικού Διευθυντή

Αρ. Φακ.: 23.01.061.215-2020

12 Μαΐου 2021

Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 51.1 του Συντάγματος ανέπεμψε τον «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικό) (Αρ.4) Νόμο του 2021» για επανεξέταση με σχετική επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής με ημερομηνία 11^{ης} Μαΐου 2021.

Η επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας λήφθηκε την 12^η Μαΐου 2021. Αντίγραφο της πιο πάνω επιστολής επισυνάπτεται για ενημέρωσή σας.

Όπως είναι γνωστό, με βάση την παράγραφο 3 του άρθρου 51 του Συντάγματος η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει επί αναπεμφθέντος θέματος εντός 15 ημερών από της αναπομπής.

Σωκράτης Σωκράτους
Γενικός Διευθυντής
Βουλής των Αντιπροσώπων

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ
Ο Πρόεδρος

Αρ Φακ. 30.02.005.002.052

12-5-21
Π.Β.
Μίλη Βελών
Σ.Σ.
κα Ιγνατίου
Αρχείο

11 Μαΐου 2021

Κύριο Αδάμο Αδάμου
Γιρόεδρο Βουλής των Αντιπροσώπων
Βουλή των Αντιπροσώπων
Λευκωσία.

Ασκώντας τις εξουσίες μου δυνάμει του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος αναπέμπω στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επανεξέταση τον «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικό) (Αρ.4) Νόμο του 2021», ο οποίος ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 23 Απριλίου 2021 και κοινοποιήθηκε στο Γραφείο μου στις 29 Απριλίου 2021, για να εκδοθεί με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 52 του Συντάγματος.

Οι λόγοι της αναπομπής είναι οι ακόλουθοι:

Ο υπό αναπομπή Νόμος, απάλειψε τις δύο ασφαλιστικές δικλείδες οι οποίες είχαν περιληφθεί στο τροποποιητικό νομοσχέδιο για παροχή επιδόματος ασθενείας σε ηλικίες μεταξύ του 63^{ου} και του 65^{ου} έτους.

Με βάση το άρθρο 31 του βασικού νόμου, πρόσωπο δικαιούται επίδομα ασθενείας, για κάθε ημέρα ανικανότητας προς εργασία και είναι ηλικίας μεταξύ 16-65 ετών, εκτός εάν δικαιούται θεσμοθετημένη σύνταξη. Δηλαδή, μόνο σε περίπτωση που πρόσωπο δεν έχει δικαίωμα για τέτοια σύνταξη, δικαιούται επίδομα ασθενείας.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, στις 23 Απριλίου 2021, ψήφισε, μεν, σε Νόμο, το προτεινόμενο τροποποιητικό νομοσχέδιο, αλλά με τροπολογίες. Συγκεκριμένα, αφαιρέθηκαν οι πρόνοιες για την ύπαρξη απασχόλησης προσώπου ηλικίας μεταξύ 63-65 ετών, για να θεωρείται δικαιούχος στο επίδομα αυτό.

Σκοπός των παροχών του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι η αναπλήρωση του εργασιακού εισοδήματος του ασφαλισμένου, όταν αυτό διακόπτεται λόγω ασθένειας, ανεργίας, μητρότητας/πατρότητας ή όταν συμπληρώσει την ηλικία συνταξιοδότησης.

Το δικαίωμα για παροχές, εξαρτάται από την ικανοποίηση των ασφαλιστικών και άλλων προϋποθέσεων που προβλέπονται στο βασικό νόμο, ανάλογα με το είδος της παροχής. Για ορισμένες παροχές, μεταξύ των προϋποθέσεων αυτών, περιλαμβάνεται και η ηλικία του ασφαλισμένου. Συγκεκριμένα άρθρα του βασικού νόμου, (31, 35, 35^Α, 36, 38, 40) συνδέουν το δικαίωμα στις αντίστοιχες παροχές, με την ηλικία του ασφαλισμένου. Για παράδειγμα, σε περιπτώσεις απώλειας εισοδημάτων από εργασία κατά 2/3 λόγω μόνιμης ανικανότητας, παρέχεται σύνταξη ανικανότητας, η οποία καταβάλλεται μέχρι την ηλικία των 63 ετών και η οποία μεταγενέστερα μετατρέπεται σε θεσμοθετημένη σύνταξη.

Η ηλικία των 63 ετών είναι καθοριστικό κριτήριο, αφού είναι η ηλικία που μπορεί ο ασφαλισμένος να εξασφαλίσει δικαίωμα σε πρόωρη θεσμοθετημένη σύνταξη. Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2012, η ηλικία των 63 ετών ήταν η ηλικία σύμφωνα με την οποία, κατά τη συμπλήρωσή της, ο ασφαλισμένος λάμβανε θεσμοθετημένη σύνταξη, εάν πληρούσε τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 35 του βασικού νόμου.

Με τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2012 (Ν.193(Ι)/2012) και συγκεκριμένα με το νέο άρθρο 35Α αυτού, εισάχθηκε στο βασικό νόμο, η αναλογιστική μείωση της θεσμοθετημένης σύνταξης, για όσους επιθυμούν να την λάβουν νωρίτερα από τη συντάξιμη ηλικία (που είναι το 65^ο έτος). Επιπρόσθετα, στον εν λόγω τροποποιητικό νόμο, προβλέπεται και η διασύνδεση της συντάξιμης ηλικίας με το προσδόκιμο ζωής από το 2023 και μετά. Παράλληλα, στον εν λόγω τροποποιητικό νόμο, περιλαμβάνονταν τόσο η αύξηση των ασφαλιστικών προϋποθέσεων που απαιτούνται για θεσμοθετημένη σύνταξη, όσο και αυξήσεις στα ποσοστά εισφορών του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ανά πενταετία, από το 2014 μέχρι και το 2039. Όλες οι προαναφερόμενες τροποποιήσεις, έγιναν με σκοπό τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως προβλεπόταν στο Μνημόνιο Συναντίληψης με την Τρόικα.

Επομένως, η επέκταση του δικαιώματος για επίδομα ασθένειας σε δικαιούχους θεσμοθετημένης σύνταξης, χωρίς τις προτεινόμενες από την Εκτελεστική Εξουσία, ασφαλιστικές δικλίδες, θα έχει ως αποτέλεσμα την, με έμμεσο τρόπο, αποδυνάμωση ενός από τα μέτρα που θεσμοθετήθηκαν για διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως αναφέρθηκε ήδη πιο πάνω, ενώ, παράλληλα, οι πρόνοιες του υπό αναπομπή Νόμου, προσκρούουν στο Άρθρο 80 του Συντάγματος, καθότι η ψήφισή του συνεπάγεται πρόσθετη δαπάνη για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της δημιουργίας νέας κατηγορίας δικαιούχων και της συνακόλουθης αύξησης του αριθμού των δυνητικά δικαιούχων επιδόματος ασθένειας.

Το Άρθρο 80 του Συντάγματος προβλέπει ότι καμία πρόταση νόμου που συνεπάγεται αύξηση των εξόδων που προβλέπονται από τον Προϋπολογισμό δεν δύναται να υποβληθεί από βουλευτή. (**Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ.2) (2001) 3Α. Α.Α.Δ. 519, Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν Βουλής των Αντιπροσώπων (2011) 3Α. Α.Α.Δ. 72, Αναφορές αρ.2/18 και 3/18 Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν Βουλή των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 6 Φεβρουαρίου 2019).**

Ο σκοπός του Συνταγματικού Νομοθέτη είναι η απόδοση αποκλειστικής εξουσίας για την ετοιμασία του προϋπολογισμού και τον καθορισμό των δαπανών του κράτους στην Εκτελεστική Εξουσία, αφού θα μπορούσε πρόταση Νόμου να επιβαρύνει και να αυξάνει τα έξοδα όλων των προϋπολογισμών πέραν του τρέχοντος και ήδη εγκριθέντος, χωρίς την συναίνεση της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Οι πρόνοιες του υπό αναπομπή Νόμου, επιφέρουν αύξηση των κατά τα άλλα προβλεπόμενων δαπανών κατά τον τρόπο που έχει επεξηγηθεί πιο πάνω, προσκρούουν στις διατάξεις του Άρθρου 80.2 του Συντάγματος και ως εκ τούτου είναι αντισυνταγματικές καθώς και ασύμβατες με την αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, εφόσον, επεμβαίνει η Νομοθετική Εξουσία, στην διαμόρφωση του προϋπολογισμού του Κράτους, κάτι για το οποίο αποκλειστική ευθύνη έχει η Εκτελεστική Εξουσία.

Επισημαίνεται επίσης, ότι με τον υπό αναπομπή Νόμο, η Νομοθετική Εξουσία επεμβαίνει στον τομέα αρμοδιότητας της Εκτελεστικής Εξουσίας, κατά παράβαση της αρχής της Διάκρισης των Εξουσιών. Συγκεκριμένα, ο υπό αναπομπή Νόμος, όπως θεσπίστηκε, εμπεριέχει στοιχεία διοικητικής λειτουργίας και, ως εκ τούτου, καταστρατηγεί τη συνταγματική αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών (**Αναφορά 1/2013, Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλή των Αντιπροσώπων, ημερ. 11.6.2014, Αναφορά αρ. 1/2015, Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλή των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 3 Δεκεμβρίου 2015**).

Η Εκτελεστική Εξουσία και συγκεκριμένα το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ετοίμασε το τροποποιητικό νομοσχέδιο, ύστερα από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, έχοντας ως γνώμονα τα ακόλουθα:

- (α) την κάλυψη της προσωρινής απώλειας εισοδημάτων από εργασία λόγω ασθένειας, για πρόσωπα που συνεχίζουν να απασχολούνται πέραν του 63ου έτους της ηλικίας τους,
- (β) την ενθάρρυνση της παραμονής τους στην απασχόληση και της αναβολής της λήψης μειωμένης σύνταξης πριν τη συμπλήρωση της ηλικίας των 65 ετών.

Η αποζημίωση για απώλεια εισοδήματος από εργασία, λόγω ασθένειας, εξυπακούει την ύπαρξη απασχόλησης. Η προϋπόθεση ύπαρξης απασχόλησης, ώστε να εμπíπτουν στους δικαιούχους, οι ασφαλισμένοι πέραν των 63 ετών (που δεν λαμβάνουν θεσμοθετημένη σύνταξη), διασφαλίζει ότι ικανοποιείται ο σκοπός και η φιλοσοφία, των παροχών του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επιπρόσθετα, συνιστά ασφαλιστική δικλίδα, ενάντια σε τυχόν κατάχρηση του δικαιώματος αυτού, για αποφυγή της επιβολής του 0.5% αναλογιστικής μείωσης, ανά μήνα, στο ποσό της πρόωρης θεσμοθετημένης σύνταξης.

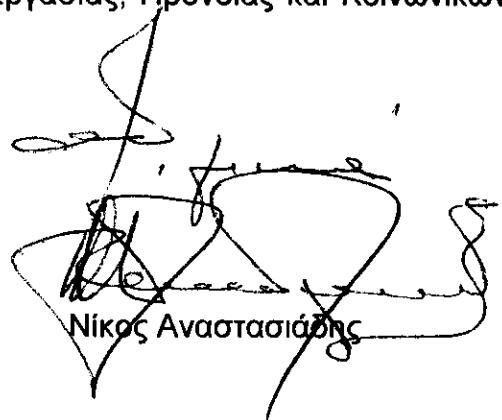
Συνεπώς, οι επιπρόσθετες προϋποθέσεις που τίθενται στο νομοσχέδιο, ως αυτό κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση, δεν αποτελούν διάκριση έναντι των υπόλοιπων ασφαλισμένων, αλλά συνιστούν ασφαλιστική δικλίδα, ενάντια σε τυχόν κατάχρηση του δικαιώματος αυτού, προς αποφυγή της αναλογιστικής μείωσης στη θεσμοθετημένη σύνταξη που προβλέπεται στον Νόμο για τις ηλικίες αυτές.

Επομένως, ο υπό αναπομπή Νόμος, ο οποίος απάλειψε τις ασφαλιστικές δικλείδες που περιλαμβάνονταν στο νομοσχέδιο, παραβιάζει και την αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών.

Με βάση τα προαναφερθέντα, εισηγούμαι όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων μη εμμένει στην απόφαση της, αποδεχόμενη την Αναπομπή.

Παρακαλείται η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να ακούσει σχετικά με την παρούσα Αναπομπή τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Νίκος Αναστασιάδης

Κοιν.: -Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας
-Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
-Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΝΟΜΟΥΣ
ΤΟΥ 2010 ΕΩΣ (Αρ. 3) ΤΟΥ 2021**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2021 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμους του 59(Ι) του 2010, 114(Ι) του 2010, 126(Ι) του 2011, 2(Ι) του 2012, 37(Ι) του 2012, 170(Ι) του 2012, 193(Ι) του 2012, 106(Ι) του 2014, 194(Ι) του 2014, 176(Ι) του 2015, 1(Ι) του 2017, 52(Ι) του 2017, 115(Ι) του 2017, 132(Ι) του 2018, 126(Ι) του 2019, 194(Ι) του 2020, ... (Ι) του 2021, ... (Ι) του 2021, ... (Ι) του 2021. (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμοι του 2010 έως (Αρ. 4) του 2021.

170(Ι) του 2012

193(Ι) του 2012

106(Ι) του 2014

194(Ι) του 2014

176(Ι) του 2015

1(Ι) του 2017

52(Ι) του 2017

115(Ι) του 2017

132(Ι) του 2018

126(Ι) του 2019

194(Ι) του 2020

... (Ι) του 2021

... (Ι) του 2021

... (Ι) του 2021.

Τροποποίηση του άρθρου 31 του βασικού νόμου. 2. Το εδάφιο (1) του άρθρου 31 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση, στο τέλος της δεύτερης επιφύλαξης του εδαφίου (1) αυτού, του σημείου της τελείας με το σημείο της άνω και κάτω τελείας και την προσθήκη, αμέσως μετά, της ακόλουθης νέας

επιφύλαξης:

«Νοείται έτι περαιτέρω ότι, πρόσωπο το οποίο έχει αποκτήσει δικαίωμα σε θεσμοθετημένη σύνταξη μεταξύ του εξηκοστού τρίτου (63) έτους της ηλικίας του και της συντάξιμης ηλικίας, δεν έχει όμως ασκήσει το δικαίωμα να λάβει τέτοια σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35Α, έχει δικαίωμα σε επίδομα ασθενείας κατ' ανώτατο όριο εκατόν πενήντα έξι (156) ημερών εντός της ίδιας περιόδου διακοπής της απασχόλησης του, εφόσον ικανοποιεί τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου ασφαλιστικές προϋποθέσεις.».

Τροποποίηση
του άρθρου 65
του βασικού
νόμου.

3. Το εδάφιο (1) του άρθρου 65 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση, στο τέλος της επιφύλαξης αυτού, του σημείου της τελείας με το σημείο της άνω και κάτω τελείας και την προσθήκη, αμέσως μετά, της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:

«Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει την ηλικία των εξήντα τριών (63) ετών και θεμελιώνει ταυτόχρονα δικαίωμα σε επίδομα ασθενείας και σε θεσμοθετημένη σύνταξη και αιτείται επίδομα ασθενείας με βάση τις διατάξεις της τρίτης επιφύλαξης του εδαφίου (1) του άρθρου 31, για την περίοδο της διακοπής της απασχόλησής του λόγω ασθενείας, λαμβάνει επίδομα ασθενείας ανεξαρτήτως του ύψους της θεσμοθετημένης σύνταξης για την οποία έχει θεμελιώσει δικαίωμα.».

(Τελικό κείμενο ελεγμένο από γραμματέα στις 27 Απριλίου 2021)

Αρ. Φακ. 23.01.061.215-2020
ΚΛ.Χ/ΕΧ

